

Summing up, Washington State's language policies reflect a commitment to supporting Indigenous languages and adapting to the changing needs of its growing multilingual population. Despite the new challenges set up by the recent increase of the immigrant population, the language policy programs by governmental and public institutions have already shown positive results, making Washington State a leader in fostering linguistic diversity and inclusivity in the USA.

Sources

1. <https://aises.org>
2. <https://www.census.gov/library/stories/2022/07/more-than-one-million-americans-report-ukrainian-ancestry.html>
3. [Department of Slavic Languages & Literatures | UW College of Arts & Sciences](#)
4. [Dual Language Education and Resources](#)
5. [Migrant Education Program](#)
6. <https://www.nwic.edu>
7. [RCW 28A.410.045: First peoples' language, culture, and oral tribal traditions teacher certification program](#)
8. [State-Tribal Education Compact Schools \(STECs\)](#)
9. [Tribal Languages Grant Timeline](#)
10. <https://www.unrefugees.org>
11. [WA State Migrant Education Program 7 Areas of Opportunity](#)
12. [Washington State Dual Language Program Guide](#)
13. [25 USC Ch. 31: NATIVE AMERICAN LANGUAGES](#)

НАЗВИ ОСІБ ЗА ПРОФЕСІЙНОЮ ДІЯЛЬНІСТЮ В ІТ-ТЕХНОЛОГІЯХ: АДАПТАЦІЯ ЗАПОЗИЧЕНЬ-АНГЛІЦИЗМІВ В УКРАЇНСЬКІЙ МОВІ

Станіслав Жуков

здобувач наукового ступеня доктор філософії,

кафедра українознавства і лінгводидактики

імені професора О. Г. Муромцевої;

Харківський національний педагогічний університет

імені Г. С. Сковороди

Сучасний розвиток інформаційних технологій спричинив активне запозичення англійських термінів майже в усіх європейських, зокрема й слов'янських мовах. Такий процес є невід'ємною частиною глобалізації, оскільки саме англійська мова стала міжнародним вербальним ресурсом у здійсненні комунікації в професійних сферах, особливо в технічній галузі (назви приладів, інструментів, технологій, процесів, а також професій, що обслуговують ці технології). Проте адаптація цих термінів у різних європейських мовах, враховуючи й українську, викликає ряд лінгвістичних проблем. Актуальним є дослідження запозичень-англіцизмів для означення

професій у сфері ІТ та їхньої адаптації в мовному просторі України. Загалом інформаційні технології науковці розуміють як «процес, що використовує сукупність засобів і методів збору, обробки і передачі даних для отримання інформації нової якості про стан об'єкта, процесу або явища» [1, с. 289]. Активний розвиток інформаційно-комунікаційних технологій, зазначають учені, «породив нові інформаційні відносини та організаційні форми в економіці й виробництві, ставши новим джерелом продуктивності праці й активізувавши процеси формування сучасної глобальної економіки» [3, с. 242].

Запозичення мовних одиниць є природним процесом, який збагачує лексику мови-реципієнта й дозволяє описувати нові явища та предмети [2, с. 153–160]. Інтенсивне поширення англійських термінів у сфері ІТ-спеціальностей потребує аналізу їхньої адекватної інтеграції в українську мову. Часто англіцизми залишаються без змін або мають фонетичну адаптацію, але можуть втрачати розуміння для пересічного користувача. Адаптація таких термінів на лексичному та граматичному рівнях сприяє їх кращому сприйняттю і розумінню, водночас забезпечуючи уникнення мовних дисонансів.

Стрімкі зміни в технологійному розвитку сучасного суспільства, поява нових цифрових систем, на думку вчених, докорінно змінює організаційну структуру суспільства, перетворюючи її в нову і достатньо складну соціотехнічну систему, вводячи в економічний розрахунок все нові і більш досконалі характеристики ролі людини-творця в складі «інформаційного ресурсу» [4, с. 134]. Отже, йдеться про важливість професій ІТ-сфери для якісного впровадження результатів високоточних цифрових технологій.

Розглянемо типологію англіцизмів у назвах професій ІТ. Англійські терміни для назв ІТ-професій можна розділити на три групи:

- *транскрибовані запозичення*: наприклад, *тестер* (від англ. *tester*); *девелопер* (від англ. *developer*);
- *міжмовні синоніми-кальки* (перекладені мовою-реципієнтом): *developer* — *розробник*; *software engineer* — *інженер програмного забезпечення*;
- *гібридні форми*: суміш англійського кореня та українських закінчень чи граматичних модифікацій: *фронтенд-розробник* та *бекенд-розробник* [3].

Адаптація запозичень-англіцизмів у сфері ІТ є важливим кроком у забезпеченні їхнього функціонального використання. На практиці, найбільш уживаним є контекст англійського слова з фонетичною адаптацією та додаванням українських закінчень. Наприклад, *менеджер проєктів* (*project manager*) легко інтегрується в українську мову. Деякі терміни мають точні переклади, які функціонують нарівні із запозиченнями, що дає мовцю вибір: використовувати адаптований термін чи український відповідник. При цьому важливо дотримуватися балансу між запозиченнями та власними лексичними ресурсами, аби уникнути надмірного використання англіцизмів, що можуть витіснити питомі українські слова.

Проте є ряд проблем мовної адаптації термінів-англіцизмів на позначення професій у сфері ІТ-технологій. Однією з основних складностей є

невідповідність української граматичної системи та звукового складу англійським термінам [2]. Наприклад, терміни *девелопер* і *програмер* не є інтуїтивно зрозумілими для частини населення через свою закриту внутрішню форму та семантичну мотивацію. Також виникають питання щодо коректного перекладу термінів, які мають широкий семантичний діапазон, як-от *data scientist*, який складно перекласти одним словом.

Тож адаптація запозичень-англіцизмів у назвах ІТ-професій є важливою частиною мовної динаміки, зокрема рухливих процесів у лексичному складі. Лексичне запозичення дозволяє розширювати межі української мови, однак вимагає обережного підходу для збереження її самобутності. Розробка граматичних і фонетичних норм для адаптації таких запозичень сприятиме збереженню ясності та зрозумілості мови для всіх користувачів.

Список використаної літератури:

1. Єдинак В. С. Розвиток інформаційних технологій в Україні. *Наукові доробки молоді – вирішенню проблем європейської інтеграції*: збірник наукових статей. В 2 т. Т. 1. Харків: Континент, 2008. С. 289–290
2. Кочерган М. П. Вступ до мовознавства. Київ : Академія, 2006. 368 с.
3. Сергієнко Т. І. Вплив цифрової епохи на суспільство. *Цифрова трансформація соціоекономічних, управлінських та освітянських систем сучасного суспільства*: матеріали Міжнародної науковопрактичної конференції 23–24 листопада 2022 року. Львів – Торунь : Liha-Pres, 2022. С. 241–244.
4. Соснін О. В. Кононець М. О. Комунікації нових інформаційнотехнічних реалій у науковій та освітній діяльності як меседж для інноваційного розвитку суспільства. *Інформаційне суспільство у світі України: проблеми, становлення та закономірності розвитку*: колективна монографія / За заг.ред. д.філос.н., проф. Воронкова В.Г. Запоріжжя : ЗДІА, 2017. 282 с.
5. Сучасний словник іншомовних слів та понять / уклад. С. Буряк, Л. Скакун. Київ : Видавництво А.С.К., 2010. 400 с.
6. Шаповал О. М. Мова і глобалізація: проблеми адаптації запозичень у сучасній українській мові. Харків : Видавничий центр Харківського національного університету, 2017. 286 с.
7. Яценко Т. Л. Запозичення у сучасній українській мові: нові тенденції. Львів : Видавництво Львівського університету, 2015. 212 с.